

POSUDEK OPONENTA DISERTAČNÍ PRÁCE

Jméno a příjmení doktoranda: **Mgr. Věra OLÍŠAROVÁ**
Studijní program: Ošetrovatelství
Oponent disertační práce: **prof. MUDr. Věra Adámková, CSc.**
Školitel: prof. PhDr. Valérie Tóthová, Ph.D.
Název disertační práce: Role sestry v prevenci obezity a nadváhy u romské minority v České republice

Poznatkům o zdravotním stavu romské minority se přikládá vysoká priorita v českém zdravotnictví. Romská menšina je velmi svébytnou součástí české společnosti, nese naprosto specifické rysy odlišného kulturního rámce a je jenom velmi málo validních informací o současných potřebách této menšiny z pohledu edukačních potřeb.

Práce je psána čtivě, obsahuje něco gramatických nepřesností, které ji naprosto nesnižují. Je přehledně členěna do obvyklých kapitol, doplněna vhodně obrazovou dokumentací. Výzkumné otázky jsou definovány srozumitelně.

V teoretické části, které je věnováno 49 stran je probírána problematika současné společnosti k chápání ideálu lidského těla, jsou zmíněny odlišnosti romského etnika v chápání času a v přístupu k jídlu jako takovému.

Není ani jedna zmínka o poruchách příjmu potravy u Romů, i když i zde dochází k vývoji. Většina prací je starší 3 let, což je, při tak zajímavém tématu, škoda.

V teoretické části není ani jedna zmínka o přístupu z ošetrovatelského pohledu k romským pacientům v jiných zemích. Alespoň francouzské nebo rumunské zkušenosti by byly jistě zajímavé a přínosné. V oddílech věnovaných jednotlivým typům výživy je popsáno jejich postavení v racionální výživě, ale bohužel, opět zde není prakticky nic k objasnění role sestry v edukaci romské menšiny, ani zkušenosti ze světové literatury.

Vlastní výzkum byl prováděn metodou řízeného dotazníkového šetření, hodnocení metodou kvalitativního výzkumu.

Sledovaný soubor čítal 25 jedinců, což i s přihlédnutím k nesnadnosti úkolu, považuji za malé číslo při prevalenci obezity v romské menšině.

Charakteristika souboru je uvedena v tabulce 1.

Ve výsledcích jsou výtahy z odpovědí probandů, přepisy jsou srozumitelné.

V kapitole věnované metodice a vlastnímu souboru jsou uváděny odkazy na literaturu, které patří spíše do kapitoly Diskuse.

Diskuse je vedena na 7 stranách s naprostou převahou domácích pramenů.

Kapitola Závěr shrnuje zjištěné skutečnosti s opakováním informací z předchozích stran,

Na straně 104 je v kapitole 6.1. je definována „Metodika k intervenčnímu programu pro prevenci nadváhy a obezity u romské minority“, ve které autorka shrnuje získaná data. Na str. 108 se zabývá cíly programu, tedy –

- odhalení rizikového chování

- využití kognitivně behaviorální terapie a prvků teorie
- sociálního učení
- zlepšení zdravotního stavu jednotlivce

Dále uvádí obecné principy edukace, včetně nejdůležitějšího bodu, tedy pochopení edukace edukantem, což jsou obecné principy a není zde uvedeno nic, co bylo definováno na základě provedeného výzkumu, i když na str. 109 je uvedeno, že u romské minority lze pro zmapování stavu doporučit návštěvu v domácím prostředí a zapojit do edukace osobu blízkou, což však není nic nového a běžně se v edukacích provádí dlouhou dobu.

Práce, které přinášejí jakékoli údaje o romské minoritě vzhledem k zdravotnictví, oceňuji, protože i přes všechny výhrady k této práci, je důležité i navázání kontaktu s romskou minoritou a možnost získání dat přímo v terénu a v jejich domácím prostředí, což bývá velmi obtížné. Tato data mohou být poté jistě dále doplněna a zpracována v dalším šetření.

Předložená práce formálně splňuje náležitosti disertační práce, a proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze, 11.2.2016.....

...podpis oponenta disertační práce.....

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ FAKULTA**

POSUDEK OPONENTA DISERTAČNÍ PRÁCE

Jméno a přímení autora: Mgr. Věra Olišarová
Jméno vedoucí práce: prof. PhDr. Valérie Tóthová, PhD
Jméno a přímení oponenta práce: doc. PhDr. Yveta Vrublová, PhD.

Pracoviště: Ostravská univerzita v Ostravě, Lékařská fakulta, Ústav ošetřovatelství a porodní asistence

Disertační práce se zabývá velmi aktuální problematikou současné společnosti, kterou bezesporu obezita je. Zkoumání v této oblasti je směřováno na romskou komunitu v České republice. Práce obsahuje 107 stran psaného textu a 12 příloh. Z toho je 40 stran věnováno teoretickým východiskům, 56 stran praktické části. Při zpracování disertační práce bylo použito celkem 160 odborných pramenů tuzemských i zahraničních.

Teoretická část se zabývá třemi základními tématy, jedním z nich je problematika nadváhy a obezity, kterou autorka zpracovala s využitím dostatečného počtu odborných publikací. V uvedené části jsou velmi dobře zpracovány rizikové faktory nadváhy a obezity včetně diagnostiky, léčby a komplikací, které obezita s sebou nese. Jako vysoce aktuální a nosnou vnímá oponent podkapitolu vlivu nadváhy a obezity na vnímání sebe sama. Psychologické a sociální aspekty vnímání vlastního těla mohou významným způsobem ovlivnit celkovou spokojenost jedince. Druhým tématem teoretické části je analýza romské minority včetně její historie a současných kulturních specifik, které ovlivňují životní styl romské komunity. Třetí a velmi dobře zpracovanou teoretickou částí je edukační činnost sestry v prevenci nadváhy a obezity se zaměřením na specifika edukace romské minority. Základním kameny této edukace je individuální přístup s dostatkem trpělivosti, času a empatie. Autorka zde nastínila také analýzu základních živin z pohledu edukačních aktivit.

Výzkumná část práce je zpracována pomocí kvalitativní metody. Cíle práce a výzkumné otázky byl stanoveny na základě prostudování odborných zdrojů. Výzkumný soubor tvořilo 25

respondentů starších 18 let. Nastíněné cíle práce odpovídají výzkumným otázkám. Zpracování výsledků kvalitativního šetření odpovídá požadavkům. Celkově byly stanoveny tři okruhy zkoumání, které vyústily v jednotlivá tvrzení, jejichž znalost může významným způsobem ovlivnit úspěch v edukačním programu. Zejména šlo o inaktivitu, nevhodné stravování, nedostatečnou motivaci. Výsledkem zkoumání a řízených rozhovorů a zakotvení teorie: *Rolí sestry v prevenci nadváhy a obezity u Romů je identifikace ovlivnitelných rizikových faktorů pramenících z životního stylu a jejich eliminace za využití vhodné motivace a efektivní edukace.*

Diskuse je cílená, propracovaná s logickou posloupností, je zde využit dostatečný počet srovnání výsledků s výsledky proběhlých výzkumů. Všechny tři výzkumné otázky byly zodpovězeny a důkladně formou analýzy zpracovány.

V závěru práce je na základě analýzy získaných dat prezentován návrh metodiky k intervenčnímu programu zaměřenému na prevenci nadváhy a obezity. Tento návrh je velmi podrobný s konkrétní návazností do praxe.

Celkově je disertační práce zpracována v kontextu dlouhodobého studia dané problematiky v odborné literatuře a orientace autorky z oblasti znalosti romské komunity a edukace.

Disertační práce je na velmi dobré úrovni, splňuje veškeré požadavky kladené na zpracování tohoto typu prací.

Studentka prokázala tvůrčí činnost a práce splňuje standardní požadavky kladené na disertační práci v oboru Ošetrovatelství.

Doporučuji, aby byla disertační práce přijata k obhajobě a na základě úspěšné obhajoby, aby byl Mgr. Věře Olišarové udělen akademický titul Ph.D., v oboru Ošetrovatelství podle § 47 Zákona o vysokých školách č. 111/98 Sb.

Podněty pro diskusi

1. Jaké má autorka praktické zkušenosti s intervenčním programem?
2. Vlastní poznatky autorky – pocity v komunikaci o obezitě a nadváze u jednotlivých členů zkoumaného souboru.

V Ostravě 8.2. 2016

doc. PhDr. Yvetta Vrublová, PhD